

YTTRANDE

2005-09-19

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över förslaget Krav på kassaregister – Effektivare utredning av ekobrott SOU 2005:35 (Dnr Fi2005/2479)

Bokföringsnämnden (BFN) har fått betänkandet Krav på kassaregister – Effektivare utredning av ekobrott på remiss. Nämnden som endast yttrar sig över den del i förslaget som behandlar kontroll av omsättning i kontantbranscherna (del B) har följande synpunkter.

Avsnitt 8.2.2 Vilken försäljning skall registreras i kassaregister?

BFN anser att kravet på att registrera försäljningen i ett certifierat kassaregister inte skall omfatta fakturerad försäljning.

Förslaget att all försäljning skall registreras i certifierat kassaregister innebär att utöver kontantförsäljning skall såväl kortförsäljning som fakturerad försäljning registreras. Om företagets fakturerade försäljning uppgår till halva den totala omsättningen eller mer skall dock den fakturerade delen av försäljningen inte behöva registreras (avsnitt 9.2.3).

Fakturerad försäljning dokumenteras genom att en faktura upprättas. För att kunna användas som verifikation skall fakturan uppfylla vissa i bokföringslagen (1999:1078), BFL, angivna krav (5 kap. 7 § BFL). BFN har uttalat sig om när en fordran eller skuld skall bokföras (punkt 20 med kommentar i BFNs vägledning om löpande bokföring). Uttalandet innebär att bokföring av fordringar och skulder får anstå till dess faktura eller motsvarande handling har utfärdats eller mottagits eller sådan handling enligt god affärssed borde ha förelegat. Vid vilken tidpunkt faktura bort föreligga enligt god affärssed skall bestämmas efter praxis för den aktuella typen av affär, såsom utvecklad praxis inom branschen. Även partsbruk bör kunna vara till ledning vid bedömningen.

BFN kan inte se några fördelar med att förutom att framställa fakturan registrera den fakturerade försäljningen i ett certifierat kassaregister. Tvärtom kan det försvåra redovisningen och leda till att en transaktion bokförs flera gånger, både hos säljaren och köparen. I förslaget till lag om kassaregister framgår inte vid vilken tidpunkt den fakturerade försäljningen skall registreras i kassaregistret.

Om tanken är att registreringen skall ske vid en tidigare tidpunkt än fakturan framställs så kan registreringen ställa till problem i bokföringen både hos säljaren och köparen. Försäljningen kommer då att verifieras både av det kvitto som säljaren har en skyldighet att ta fram och erbjuda kunden och av den faktura som senare framställs. Det innebär uppenbara risker att transaktionen kan komma att bokföras två gånger och att mervärdesskatt kan komma att redovisas två gånger. På motsvarande sätt kan transaktionen komma att redovisas två gånger hos köparen och mervärdesskatt kan komma att dras av två gånger. En affärshändelse får inte ge upphov till mer än en registrering i bokföringen. Eftersom verifikationerna är underlag för registreringen så bör det inte få förekomma att två verifikat framställs för samma affärshändelse. Det innebär också praktiska problem att registrera affärshändelsen innan faktura har framställts eftersom den som lämnar ut varan eller levererar tjänsten ofta inte har tillgång till all information som krävs för att kunna räkna ut hur mycket köparen skall betala.

Om tanken är att registreringen i kassaregister skall ske när fakturan har framställts så borde registreringen vara meningslös ur kontrollsynpunkt eftersom fakturan då finns som underlag för affärshändelsen. Samma problem som ovan föreligger med att dubbla verifikationer framställs. Registreringen i kassaregister innebär också merarbete för företagen.

Förslaget leder också till att vissa företag skall registrera fakturerad försäljning och andra inte. Det är även oklart vid vilken tidpunkt som det skall bedömas om fakturerad försäljning uppgår till hälften av omsättningen eller mer. Väljer man att titta på hur det var föregående år så kan det bli missvisande på grund av att det råder helt andra förhållanden innevarande år och skall bedömningen göras under året så är det svårt att hålla reda på när kontantförsäljningen uppgår till hälften av omsättningen och skyldigheten att registrera även fakturerad försäljning inträder. Det skulle också leda till att den fakturerade försäljningen kan registreras endast för en del av en redovisningsperiod.

Avsnitt 9.2.2 Obetydlig kontantförsäljning

Utredningen har föreslagit att verksamheter där försäljningen mot kontant betalning är obetydlig skall undantas från tillämpningsområdet.

BFN anser att verksamhet av något större omfattning än vad som redovisas under avsnittet obetydlig kontantförsäljning bör kunna undantas från tillämpningsområdet. Kostnaderna för inköp av kassaregister kommer att vara kännbara för mindre näringsidkare. Därtill kommer kostnader för installation och utbildning. Antal

transaktioner bör också vägas in i bedömningen om kontantförsäljningen är obetydlig. Att t.ex. kräva att en näringsidkare som gör ett tiotal transaktioner per år skall skaffa kassaregister kan inte anses rimligt. En årsomsättning på ett prisbasbelopp framstår också som ett mycket lågt riktvärde för undantag ställt i relation till kostnaderna för att införskaffa ett kassaregister.

Avsnitt 14

BFN instämmer i utredningens slutsatser att lagbestämmelserna om krav på kassaregister inte bör införas i BFL.

BFN ifrågasätter om det behövs en hänvisning från BFL till lagen om kassaregister m.m. Det finns ju idag inte någon hänvisning till Folkhälsoinstitutets bestämmelser om kassaregister.

Om det ändå anses lämpligt med en hänvisningsbestämmelse bör denna enligt BFNs mening placeras direkt efter 5 kap. 6 § BFL.

Bestämmelsen bör lämpligen kunna utformas enligt följande.
6 a § I xx finns bestämmelser om krav på kassaregister.

Detta yttrande har beslutats av BFN i plenum.

Hans Edenhammar
ordförande

Karin Dahlin
föredragande